

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1328

гр. София, 17.03.2026 г.

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 2-РО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ 2-РИ СЪСТАВ**, в закрито заседание на четвърти февруари
през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Пламен Стоев

Членове: Здравка Първанова
Розинела Янчева

като разгледа докладваното от Пламен Стоев Касационно гражданско дело № 20258002101668 по описа за 2025 година

Производството е по чл. 288 ГПК.

Образувано е по касационни жалби на В. В. М. от [населено място], както и на „Струга 6“ ЕООД, гр. София, срещу въззивно решение № 1280 от 08.12.2024 г., постановено по в. гр. д. № 1754/2024 г. на Софийския апелативен съд, с оплаквания за неправилност поради нарушение на материалния закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост – касационни основания по чл. 281, т. 3 ГПК.

С обжалваното решение въззивният съд, след частична отмяна и частично потвърждаване на решение № 2732 от 26.05.2023 г. по гр. д. № 13023/2022 г. на Софийския градски съд в обжалваната му част, „Струга 6“ ЕООД е осъдено на основание чл. 49, вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД да заплати на В. В. М. сумата 20 000 лв., представляваща обезщетение за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоции и психически дискомфорт от седемнадесет публикации в печатното и онлайн издание на вестник „Труд“ в периода 17.08.2021 г. - 09.12.2021 г., съдържащи обиди и накърняващи честта и достойнството на ищеца, ведно със законната лихва от 09.12.2022 г. до окончателното изплащане на сумата, като искът е отхвърлен за разликата над присъдената сума до сумата от 40 000 лв.

Въззивният съд е приел за установено, че в периода от 17.08.2021 г. до 09.12.2021 г. във вестник „Труд“, чийто издател е „Труд Медиа“ ЕООД /сегашно наименование „Струга 6“ ЕООД/, са публикувани 17 статии, отразяващи конфликта между Министерство на културата, представлявано от ищеца М. към този момент, и издателството на вестник „Труд“ по повод сключен наемен договор между „Южен кръст 2001“ ЕООД /наемател/ и Министерство на културата /наемодател/ във връзка с ползването на помещения в сградата на [улица] [населено място]. В предоставения имот /публична държавна собственост/ се е

помещавала редакцията на печатното издание. От своя страна, наемодателят, чрез Министерство на културата, в лицето заемащия към 2021 г. длъжност служебен министър на ведомството - проф. В. М., е предприел действия по упражняване на правата на наемодател за прекратяване на същия, поради виновно неизпълнение на задължението за плащане на две наемни вноски и консумативи. Възникналият между страните конфликт е пренесен в медийното пространство, като трайно е заел общественото внимание. Процесните 17 на брой публикации са поместени в периода от 17.08.2021 г. до 09.12.2021 г. Автор на всеки от журналистическите материали е главният редактор на вестник „Труд“ и управител на „Струга 6“ ЕООД - П. Б.. Между наемателя „Южен кръст 2001“ ЕООД и наемодателя държавата, представлявана от Министерство на културата, са налице две предходни съдебни производства, едното от които е приключило с влязло в сила съдебно решение, а второто е висящо пред ВКС. Въз основа на постановените решения, Софийският апелативен съд е приел, че е налице виновно неизпълнение на поетите договорни задължения от страна на наемателя, което е дало право на наемодателя да прекрати предсрочно договора за наем към датата на връчване на предизвестieto. Фактът дали предизвестieto е надлежно връчено, или не, е правно ирелевантен спрямо действията на Министерство на културата, представлявано от министъра, в лицето на проф. М.. Действията на последния са били напълно законосъобразни и не могат да бъдат квалифицирани като политическа репресия и ограничаване свободата на словото. Освен неплатени наеми, са налице данни и за неплатени консумативи за периода м. януари 2019 г. - м. декември 2021 г. в общ размер на 88 073,90 лв. без ДДС или 105 688,68 лв. с ДДС, т.е. правото да се прекрати предсрочно договора за наем е възникнало много преди 12.07.2021 г., когато е връчено предизвестieto, независимо от факта кой персонално изпълнява функциите на министър на културата.

Въз основа на свидетелските показания, които съдът е кредитирал като логично обосновани и вътрешно непротиворечиви, по делото е установено, че ищецът е бил първоначално ядосан, гневен, унижен и афектиран, изпитвал възмущение и гняв от публикуваните статии, възприети като обида и клевета по негов адрес, които отрицателни емоции по-късно преминали в посттравматично разстройство, нежелание за комуникация с близки и приятели, затваряне в себе си. Не е установено изпадането му в депресивно състояние, както и влошаване на физическото му здраве. Съдът е приел за доказано наличието на вреди, настъпили в резултат на публично разпространената информация в средствата за масова информация при условията на продължавани обида и клевета в рамките на 4 месеца.

Въззивният съд е посочил, че не е противоправно поведението при изказани мнения с негативна оценка, пряко или косвено засягащи конкретно лице, когато името му се коментира или се предполага във връзка с обществен въпрос, свързан с неговия пост, дейност или занятие. Свободата на изразяване на мнение е изключена в случаите, визирани в чл. 39, ал. 2 от Конституцията, но във всеки друг случай издателите на печатни или електронни произведения могат да разпространяват правомерно свои или чужди оценъчни съждения. Негативните оценки за определена личност, открояваща се по една или друга причина в обществения живот, не поражда отговорност, ако не засягат достойнството и честта на личността, т.е. ако не осъществяват състава на обидата или състава на клеветата. В

случая не е налице само негативна оценка, а обида, свързана с професионалната дейност на ищеца, който е наречен „бездарник, патологичен лъжец, воден от злобата и завистта на бездарника, получил кариера и образование единствено ползвайки фамилието си име, затлачил всичко постигнато за българската култура от предшественика му, в главата му бръмчи чугунен комунистически мозък“. Апелативният съд е посочил, че в случая е невярна информацията, че се провежда политическа атака под формата на неуредени финансови задължения, доколкото действително са били налице предпоставките за прекратяване на договора за наем и то предсрочно. Ето защо изразът, че проф. М. е маша на президента за изпълнение на поръчки, е не само клевета, но и, меко казано груба стилистика на журналистическото слово. Както бе посочено по-горе, на база двете търговски дела между страните става ясно, че прекратяването на договора за наем е законосъобразно, доколкото са били налице предпоставките за това, визирани в чл. 12, б. „в“ от същия. В този смисъл не е налице злоупотреба с права, а „полагане грижата на добър стопанин“ по смисъла на ЗЗД. Обидните епитети по адрес на ищеца безспорно засягат личността му и изразяват презрително, унизително отношение към него. Обстоятелството, че адресатът на коментара е публична личност и следва да понася по-висока степен на обществена критика, не изключва правото му на защита, а е от значение за размера на обезщетението. Освен това предполага критика на действията му като министър, но не и като творец. Неминуемо с процесните статии той се превръща в масов медиен продукт, като името му се лансира с преднамерена цел – да се защити свободата на словото, а освен това вредите са нанесени в продължителен период от време - от август до декември 2021 г., и при общо 17 публикации. Стойността на процесните материали е далеч от информативна и отнасяща се до обществен интерес на българския гражданин, тъй като последният е въведен в заблуждение. Липсата на достатъчно фактическо основание в подкрепа на оценъчните съждения означава, че в случая има злоупотреба със свободата на словото, злонамереност и отправяне на оскърбителни лични нападки. С оглед на това съдът е заключил, че са налице предпоставките за ангажиране имуществената отговорност на издателя за претърпените неимуществени вреди - налице е превратно упражнено право на мнение, при което чрез обиди и клеветнически твърдения са причинени неимуществени вреди на ищеца - негативни емоционални преживявания, налице е и причинно-следствена връзка между поведението на ответника и вредите, изразяващи се в гняв, възмущение, афект и последвалите го безсъние и затваряне в себе си и нежелание за контактуване. Границите на приемливата критика спрямо дейността на ищеца не са значително по-широки, по съображения за обществен контрол, доколкото горепосочените изявления са насочени към накърняване на доброто му име.

По отношение на размера на присъденото обезщетение съдът е взел предвид характера на отправените обидни и клеветнически твърдения и съдържащата се в тях степен на позорност; общественото положение и личността на ищеца - публична, разпознаваема личност, известна с работата си като творец и популярна в обществото, за която всяка невярна информация се разпространява многократно, заради засиления обществен и журналистически интерес, поради което и неприятните преживявания са от по-висока степен. Отчетен е също така и фактът, че вредите са нанесени посредством използване на

популярно издание - вестник „Труд“, и са станали достояние на широк и неограничен кръг от лица, както и степента на засягане самочувствието, доброто име и достойнството на ищеца, претърпените негативни емоции и нарушено душевно равновесие на същия. На база изложеното, е уронена репутацията му в обществото, пред семейството му, студенти и колегите. Изнесените позорни и неистински факти и обиди, дълбоко унижават и накърняват личността и са насочени срещу нравствените му качества и добродетели. Така изложените обиди и клевети са причинили терзания и безпокойство, както и интензивни, продължителни емоции на стрес и тревожност. Те са предизвикали смут и възмущение, постоянно безсъние, силно главоболие и чувство на унижение. Освен това, ситуацията се е прехвърлила с особена тежест върху цялото му семейство и приятели, които са съпреживявали тези срамни моменти. От друга страна, изнесените унижителни злословия, касаещи личността му, не са довели до настъпването на тежки последици за проф. М. нито в личен план /няма доказани вреди над обичайните такива/, нито в професионален, тъй като след процесните статии отново е бил назначен за служебен министър на културата в периода 2022/2023 г., т.е. публикациите не са се отразили отрицателно върху политическата му кариера. Преценявайки посочените обстоятелства, както и факта, че всички публични личности са подложени на по-голям обществен интерес, респ. критика и границите на последната са по-широки, Софийският апелативен съд е приел, че сумата от 20 000 лв. е достатъчна да обезщети претърпените вреди, с оглед доказаните вредни последици и обществено-икономическите условия в страната към осъществяване на деликта през 2021 г.

В изложението на основанията за допускане на касационно обжалване по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК касаторът В. В. М. е посочил, че въззивният съд се е произнесъл при условията на чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК по следните въпроси: 1. Длъжен ли е въззивният съд да се произнесе с мотиви по всички въведени в процеса твърдения и възражения на страните, както и да обсъди всички приети по делото доказателства; 2. За да се реализира справедливо възмездяване на претърпените от пострадалия от деликт неимуществени вреди, длъжен ли е съдът при определяне на размера на дължимото обезщетение да извърши задълбочено изследване както на общите, така и на специфичните за отделния спор правнорелевантни факти и обстоятелства, обуславящи вредите, характера и тежестта на уврежданията; 3. Следва ли съдът да обсъди всички относими към установяване на обема на вредите обстоятелства и въз основа на анализа и съвкупната им оценка да се определи паричният еквивалент на вредите.

Като основание за допускане на касационно обжалване в изложението по чл. 284, ал. 3, т. 1 ГПК касаторът „Струга 6“ ЕООД сочи, че въззивният съд се е произнесъл при условията на чл. 280, ал. 1, т. 1 и т. 3 ГПК по следните въпроси: 1. Какво е правното значение на наличието на множество предходни публикации и изказвания по адрес на въззиваемата страна относно отговорността за вреди и какво е тяхното значение за определянето на размера им; 2. Длъжен ли е въззивният съд да обсъди в цялост събрания пред него и пред първата инстанция фактически и доказателствен материал по делото и да направи своите фактически и правни изводи по съществуването на спора; 3. Допустимо ли е съдът да приеме за пълно и главно доказано претърпените неимуществени вреди, след като сам посочва, че

липсват каквито и да е писмени доказателства, удостоверяващи негативни физически или психически отклонения от нормалното и благоприятно състояние на въззиваемата страна.

Ответникът по тази жалба В. В. М. е подал писмен отговор, в който е изразил становище, че касационно обжалване на въззивното решение не следва да се допуска, респ. за неоснователност на жалбата. Претендира разноски.

Допустимостта на касационно обжалване на въззивното решение е предпоставена от разрешаването на материалноправен или процесуалноправен въпрос, който е обусловил правните изводи на съда по предмета на спора и по отношение на който са осъществени допълнителни предпоставки от кръга на визираните в ал. 1 на чл. 280 ГПК, както и при вероятна нищожност, недопустимост или очевидна неправилност на въззивното решение /чл. 280, ал. 2 ГПК/.

Посоченият от касатора правен въпрос определя обективните рамки, в които ВКС следва да селектира касационната жалба с оглед допускането на въззивното решение до касационен контрол. Този въпрос следва да се изведе от предмета на спора и трябва да е от значение за решаващата воля на съда, но не и за правилността на съдебното решение, за възприемането на фактическата обстановка или за обсъждане на събраните доказателства /ТР № 1/2009 г. на ОСГТК на ВКС, т. 1/. Така предвидените в процесуалния закон изисквания за допускане на касационната жалба до разглеждане в случая не са налице.

По отношение на първата група поставени и от двете страни въпроси, отнасящи се до задължението на въззивния съд да обсъди в мотивите на решението си всички доказателства, доводите и възраженията на страните, е създадена задължителна за съобразяване от съдилищата практика на ВКС, с която обжалваното решение е съобразено. Съдът, в съответствие с разясненията, съдържащи се в ТР № 1/9.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК и множество решения на ВКС, е извършил самостоятелна преценка на събрания по делото доказателствен материал, и след обсъждане на доводите и възраженията на страните, е изложил собствени мотиви по съществуването на спора. Съобразно изискванията на чл. 12 ГПК и чл. 235 ГПК съдът се е произнесъл по спорния предмет на делото, очертан от въззивната жалба, като е преценил всички относими доказателства и правнорелевантни факти, от които произтича спорното право. В мотивите на решението си е обсъдил доказателствата, въз основа на които намира едни от тях за установени, а други за неосъществили се, както и въведените от страните доводи и възражения. Обстоятелството, че жалбоподателите не са съгласни с крайния резултат от въззивната проверка и в тази връзка излагат аргументи за неправилност и необоснованост на изводите на решаващия съд, не е предмет на проверка в производството по чл. 288 ГПК.

По отношение на следващата група въпроси, отнасящи се към преценката за начина на определяне на неимуществените вреди, също не се констатира противоречие със задължителната съдебна практика - ППВС № 4/1968 г., както и с константната практика на ВКС. Според разясненията, съдържащи се в посоченото ППВС, при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди трябва да се съобразят конкретните обективно съществуващи обстоятелства за всеки отделен случай, каквито са характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено,

причинените морални страдания и др. Съдът е длъжен да обсъди всички конкретни обстоятелства и въз основа на оценката им да заключи какъв размер обезщетение по справедливост да присъди за неимуществени вреди. В случая, въззивният съд не се е отклонил от тази практика, защото е отчел всички конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които имат значение за размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди от публикуване на процесните седемнадесет статии.

Липсва противоречие на въззивното решение със сочената от касаторите практика на ВКС, отнасяща се до различни от настоящата хипотези, а разрешаването на обуславящите изхода на спора правни въпроси в съответствие с практиката на ВКС, която няма основание да бъде променяна, изключва приложното поле на релевираното от втория касатор основание за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК, във връзка с което никакви доводи не са изложени.

Не са налице и основанията за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 2 ГПК, които не се релевират от касаторите.

С оглед изложеното касационно обжалване на въззивното решение не следва да се допуска.

При този изход на делото и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, вр. чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, вр. с чл. 9, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа касаторът „Струга 6“ ЕООД следва да заплати на адв. П. А. В. от САК адвокатско възнаграждение в размер на 850 евро.

По изложените съображения Върховният касационен съд, П г. о.,

О П Р Е Д Е Л И:

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на въззивно решение № 1280 от 08.12.2024 г. по в. гр. д. № 1754/2024 г. на Софийския апелативен съд.

О с ъ ж д а „Струга 6“ ЕООД, гр. София, да заплати на адвокат П. А. В. от Софийска адвокатска колегия сумата 850 евро /осемстотин и петдесет евро/ адвокатско възнаграждение.

О п р е д е л е н и е т о не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____